

Elokvien katsomistottumukset kyselytutkimuksen lisähuomioita

Suomen elokuvasäätiön toimeksiannosta taloustutkimuksen tekemä tutkimus elokvien katsomistottumuksista päätulokset löytyvät täältä.

https://www.ses.fi/wp-content/uploads/Elokvien-katsomistottumukset_taloustutkimuksen-raportti-2024.pdf

Tässä tiedostossa tarkastellaan tarkemmin muutamia lisämielenkiintoa herättäneitä aiheita.

Alussa löytyy muutama kuvaaja, jossa verrataan vastauksia aiempien kyselytutkimusten vastaaviin kysymyksiin – erityisesti ihmisten katsomistottumuksiin kotona.

Toisessa kappaleessa katsotaan, miten etäisyys lähimpään elokvateatteriin vaikuttaa elokvissa käynnin tiheyteen ja ylipäätään suhtautumiseen elokviin.

Kolmannessa kappaleessa käytetään elokvissa käynnin useutta taustamuuttujana ja verrataan lukuisilla kuvaajilla, miten esimerkiksi kuukausittain elokvissa käyvät eroavat vuosittain elokvissa käyvistä.

Lisäksi neljännessä kappaleessa katsotaan erimaalaisten elokvien katsomisen kiinnostavuutta alueen tarjontaan nähden.

1. Muutokset aikaisempien kyselyjen tuloksiin

Suomen elokuvasäätiö on teettänyt osin vastaavat kyselytutkimukset vuosina 2010, 2013, 2015 ja 2019. Tuolloin haastattelututkimukset toteutti Parametra. Monin paikoin kysymykset erosivat tällä kertaa niin paljon aiempien kyselyjen patteristosta, ettei niitä ole syytä verrata.

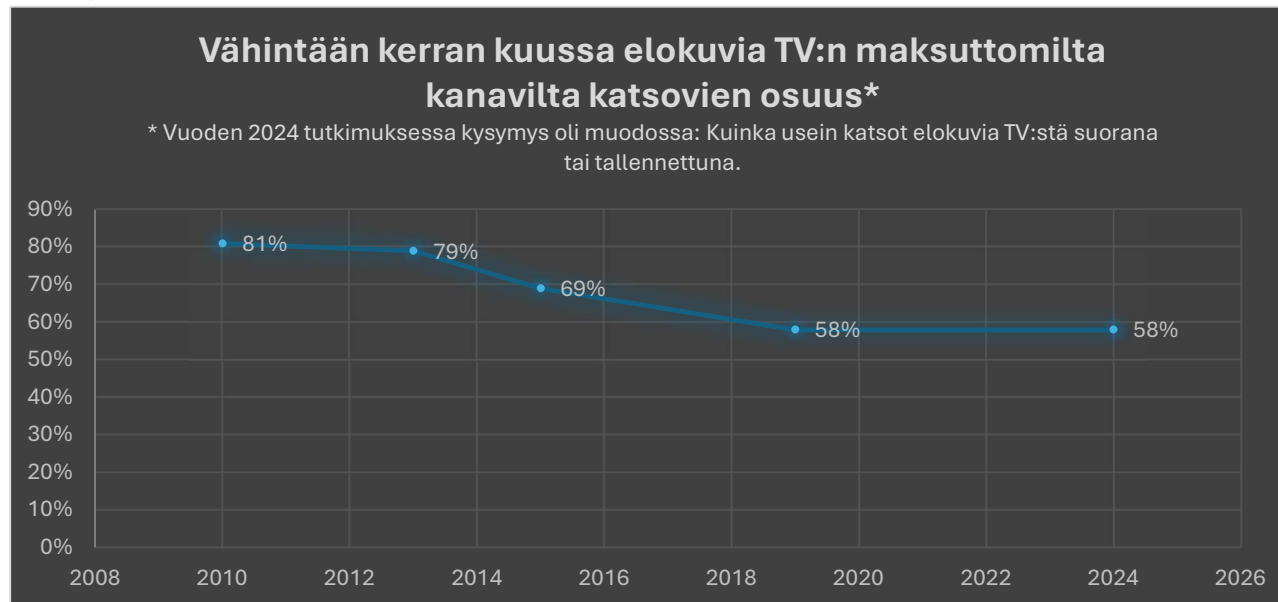
Alla kuitenkin muutamia kuvaajia, joista näkyy suomalaisten elokvien katsomistottumusten muutos tai samana pysyminen.

Kuvaaja 1.1: Suoratoistopalveluiden käyttö

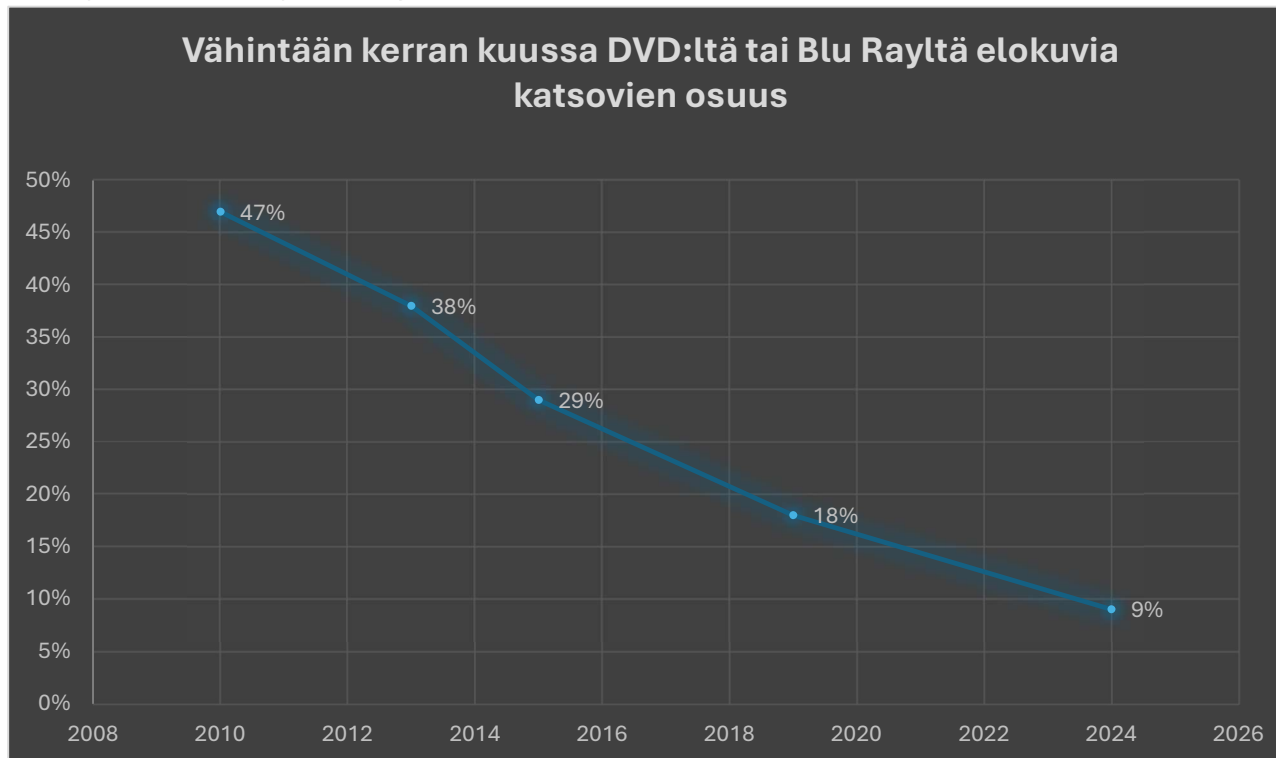
Kuvaajasta nähdään, että elokuvien katsominen suoratoistopalveluista on lisääntynyt. Vielä vuosikymmen siten vain 17 % vastaajista ilmoitti katsovansa suoratoistopalveluita (maksullisia, maksuttomia tai verovaroin rahoitettuja) edes kerran kuussa. Nykyisin luku on 65 %, Kuvaajan kulmakertoimesta nähdään, että suurin nousu tapahtui vuosien 2015 ja 2019 välillä. Nousua on tapahtunut kuitenkin myös viimeisen viiden vuoden aikana.

Kuvaaja 1.2: Katsominen lineaarisesta tv:stä

Elokuvia katsotaan edelleen paljon ns. suorana tv:stä, vaikka luku onkin vähentynyt selvästi reilussa kymmenessä vuodessa. Sen sijaan viimeisen viiden vuoden aikana tilanne on pysynyt samana. 58 % ilmoittaa edelleen katsovan ainakin kerran kuussa elokuvan tv:stä suorana tai tallennettuna.

Kuvaaja 1.3: DVD:ltä ja Blu Rayltä katsominen

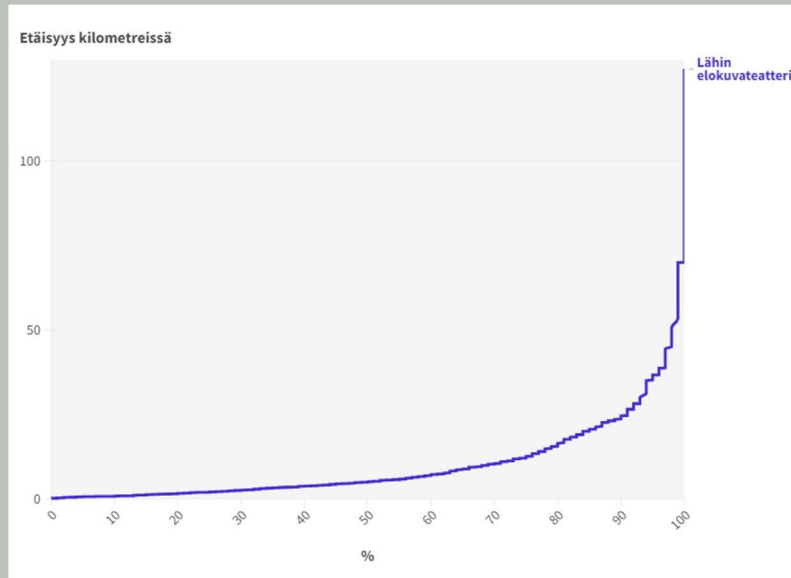
Kotitalienteiden suosio on laskenut huomattavasti viimeisen reilun kymmenen vuoden aikana. Vähintään kerran kuussa DVD:ltä tai Blu Rayltä katsovien osuus on pudonnut joka kyselyn myötä kymmenisen prosenttiyksikköä.

2. Etäisyys lähimpään elokuvateatteriin

Loppukeväästä 2024 Suomen elokuvasäätiöön palkattiin kuukaudeksi tilastoharjoittelija Ari Koski, joka laski kunkin vastaajan etäisyyden lähimpään elokuvateatteriin autoteitä pitkin metreissä, vastausten raakadatasta selvinneen kodin postinumeron perusteella. Etäisyys on varsinkin syrjäseuduilla vain suuntaa antava, koska postinumeroalueet voivat olla hyvinkin laajoja. Jos vastaajan postinumeroalueella on elokuvateatteri, on se todennäköisesti hyvin lähellä karttasovelluksen postinumeroalueen sijaintipistettä, vaikka vastaaja itse saattaa asua alueen reunalla. Yleisesti ottaen etäisyydet antavat hyvää osviittaa siitä kuinka lähellä lähin elokuvateatteri on.

Suomessa on kattava elokuvateatteriverkosto. Keskimäärin suomalaiset asuvat vajaan kymmenen kilometrin päässä lähimmästä elokuvateatterista. Vastaajista kauimpana elokuvateatterista asui Sodankylässä asuvat henkilö, jolla oli matkaa Lapsinsuun elokuvateatteriin 127 km.

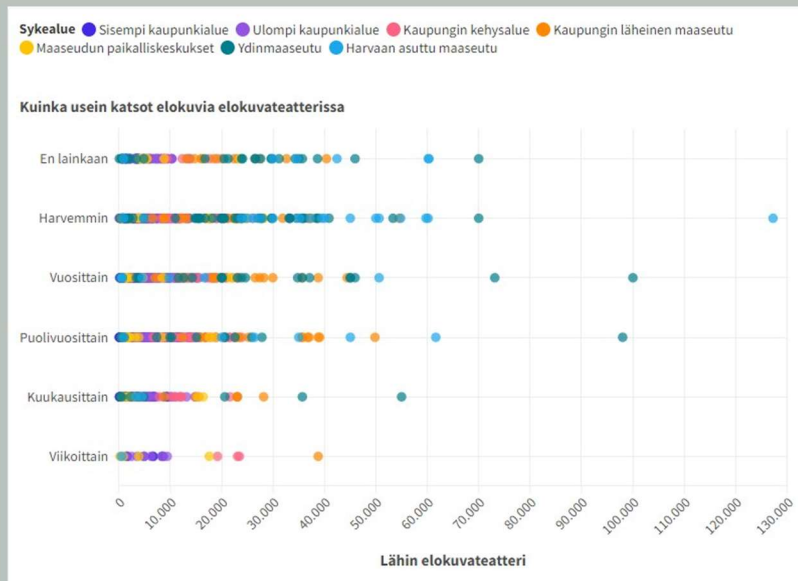
Etäisyys lähimpään elokuvateatteriin

- Postinumeron perusteella laskettiin autoteitä pitkin matka metreissä lähimpään elokuvateatteriin
- Etäisyydet ovat erityisesti harvaan asutuilla alueilla suuntaa-antavia
- Suomessa elokuvateattereita löytyy kattavasti ympäri maata.
- Keskimääräinen etäisyys 9,6 km ja mediaani vajaan 5 km.
- Otoksessa kauimmainen asuu 127 km:n päässä lähimmästä elokuvateatterissa Sodankylässä

Kuva 2.1: Etäisyys lähimpään elokuvateatteriin

Elokuviissa käynti vrt. etäisyys lähimpään elokuvateatteriin

- He, joilla elokuvateatteri on lähempänä, käyvät paljon useammin elokuvissa, kuin he joilla lähin teatteri on kaukana.
- Samaa tilastollisesti merkitsevyyttä ei tullut esim. vertailtaessa elokuvateatterin etäisyyttä ja tv:n ilmais- tai maksukanavilta tai vuokrauspalveluista katsomisen useutta

Kuva 2.2: Elokuviissa käynnin useus vrt. kuinka kaukana lähin elokuvateatteri on (värinä eri sykealueet)

Etäisyydellä lähimpään elokuvateatteriin oli hyvin vahva tilastollinen riippuvuus siihen, kuinka usein elokuvateatterissa käytiin: mitä kauempana sitä harvemmin. Sen sijaan sillä kuinka usein vastaaja katsoi elokuvia tv:stä suorana tai tallennettuna, maksukanavilta tai vuokrauspalveluista ei ollut minkäänlaista tilastollista riippuvuutta sen kanssa kuinka kaukana lähin elokuvateatteri on.

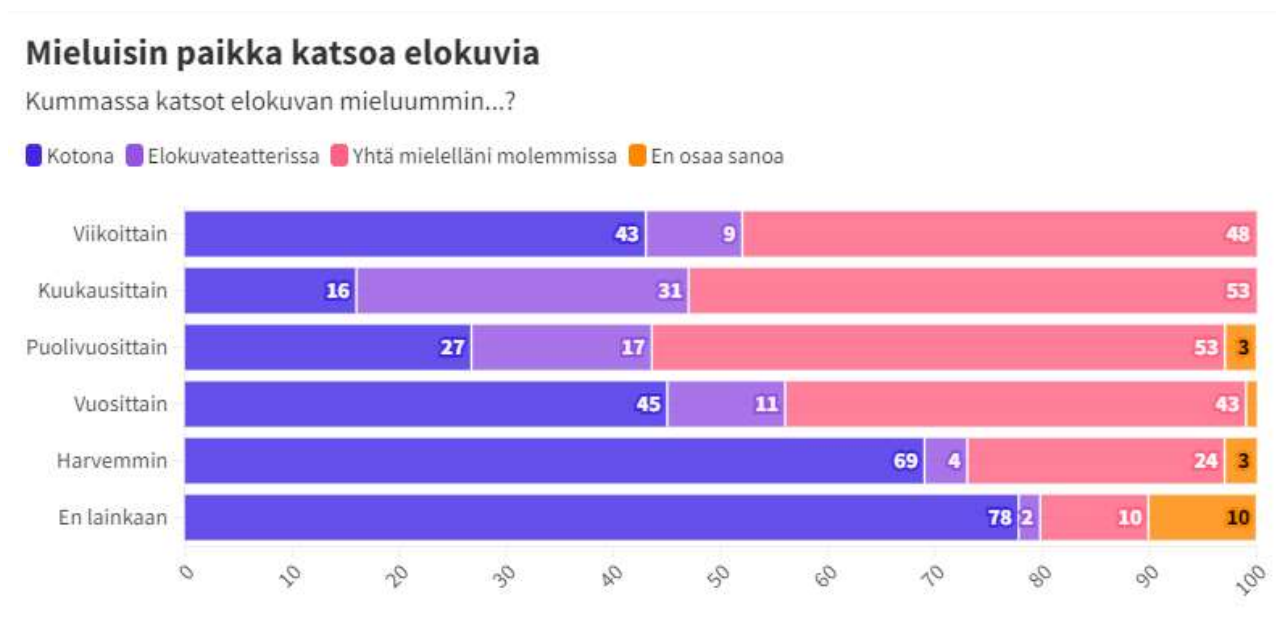
Myöskin vastaajat, jotka ilmoittivat syyksi olla menemättä elokuvateatteriin sen, ettei elokuvateatteria ole lähellä, asuivat keskimäärin yli kaksi kertaa niin kaukana lähimmästä elokuvateatterista kuin he, jotka eivät kyseistä syytä valinneet.

Nämä molemmat tulokset vahvistivat elokuvateattereiden etäisyysestimaattien vastaavan hyvin todellisuutta.

3. Elokvateatterissa käynnin useus taustamuuttujana

Tarkastellaan kysymyksiä käyttäen taustamuuttujana sitä, kuinka usein käy elokuvateatterissa katsomassa elokuvia. 1086 vastaajasta 23 ilmoitti katsovansa elokuvateatterissa viikoittain elokuvia, 111 kuukausittain, 297 puolivuositain, 227 vuosittain, 301 harvemmin ja 127 ei lainkaan. Viikoittain ryhmä oli varsin pieni ja siihen kuului muutama hieman ristiriitaisia vastauksia antanut. Viikoittain elokuvia elokuvateattereissa katsovat on kuitenkin omana ryhmänään alla olevissa kuvissa kuten muutkin eri frekvenssillä elokuvissa käyvät.

Kuvien luvut ovat prosenttilukuja, niin että kunkin useuden kokonaissummaksi tulee 100 %.

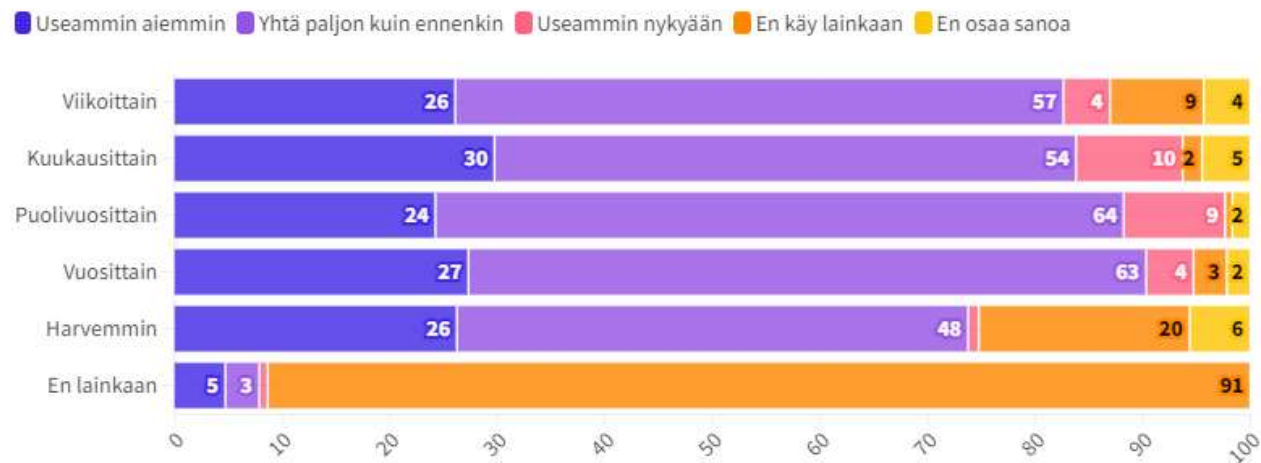

Kuvaaja 3.1: Mieluisin paikka katsoa elokuvia

Kuukausittain elokuvia teatterissa katsovat suosivat eniten elokuvateatteria katsomispaikkanaan. Mitä harvemmin elokuvia teatterissa katsoo sitä useammin suosii kotia, viikoittain elokuvia katsojia lukuun ottamatta.

Koronasulun vaikutus elokuvien katsomiseen elokuvateatterissa

Kävitkö ennen koronasulkua useammin elokuvissa kuin nykyään

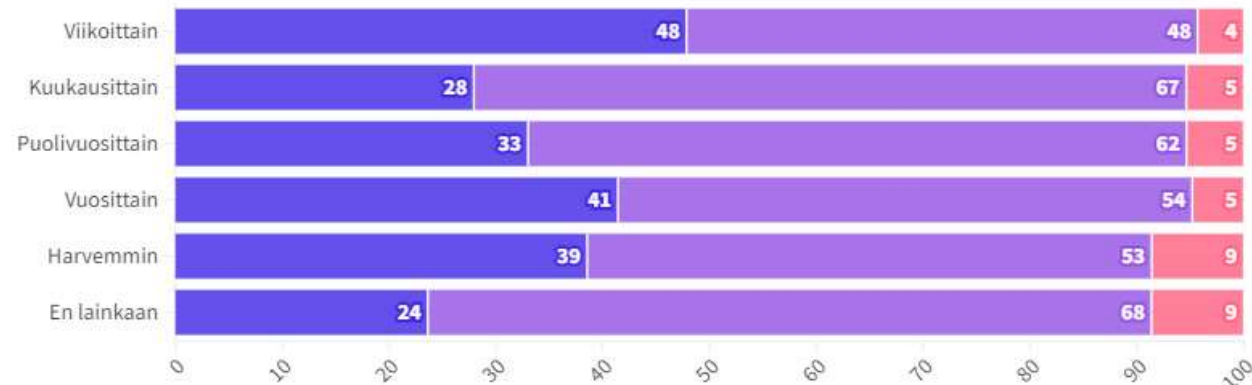
Kuvaaja 3.2. Koronasulun vaikutus

Eri käyntitiheyksillä ei ole radikaaleja eroja (pl. En lainkaan käyvät). Reilu neljännes ilmoittaa käyneensä useammin aiemmin, reilut puolet yhtä paljon kuin ennenkin ja kymmenisen prosenttia useammin nykyään. Eniten elokuvissa käyntejä koronasulun jälkeen ovat lisänneet kuukausittain ja puolivuositain käyvät.

Elokuvateatterissa elokuvissa käyntien vähentyminen

Oletko jättänyt käymättä elokuvateatterissa, koska olet tiennyt elokuvan tulevan pian muulla tavoin katsottavaksi?

Kyllä Ei En osaa sanoa

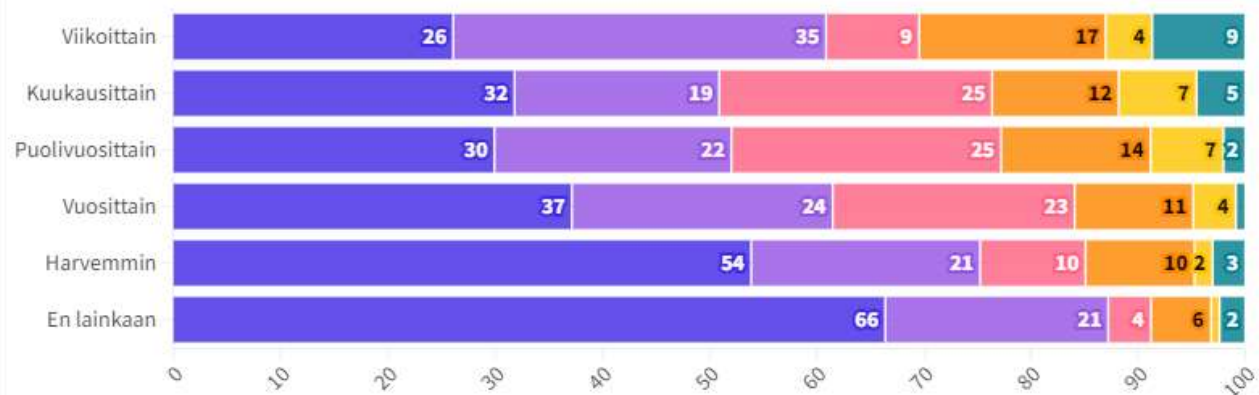
Kuvaaja 3.3. Elokuva odotettu muihin palveluihin

Aktiivisimmat kävijät ovat jättäneet eniten menemättä elokuviin, kun ovat tienneet elokuvan tulevan muille alustoille varsin nopeasti. Aikaikkunoilla näyttäisi siis olevan eniten vaikutusta juuri heihin, jotka tuovat eniten tuloja elokuvateattereille. Toisaalta toiseksi suurin prosentti on vuosittain käyvillä.

Käytössä olevien suoratoistopalveluiden määrä

Kuinka monta pääasiassa elokuvien ja sarjojen katsomista varten tarkoitettua suoratoistopalvelua kuten Netflixiä sinulla on tällä hetkellä käytössäsi?

■ Ei yhtään ■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 tai enemmän

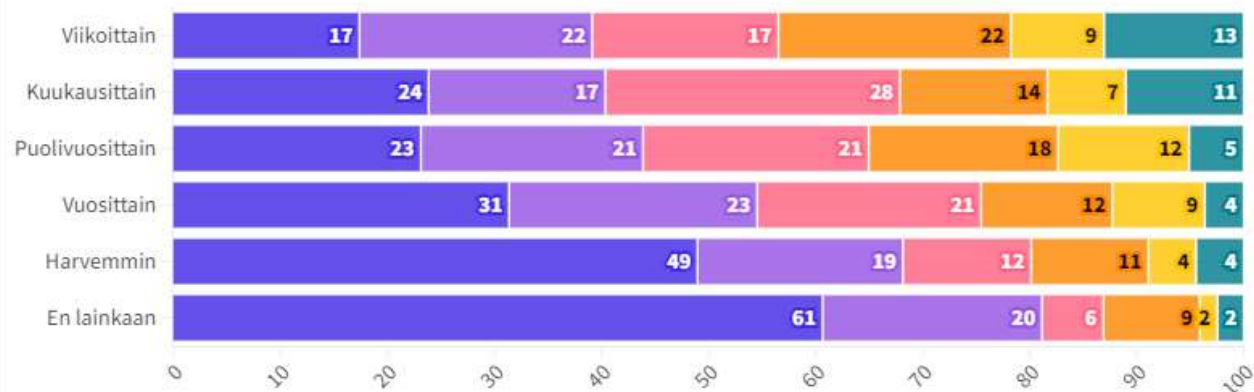
Kuvaaja 3.4: Suoratoistojen määrä nyt

Mitä useammin käy elokuvissa sitä enemmän on maksullisia suoratoistopalveluita. Viikoittain elokuvissa käyvien maksullisten suoratoistopalveluiden määrä on 1,65, kun ei lainkaan käyvillä vastaava luku on 0,6. Usein elokuvissa käyvät katsovat myös paljon elokuvia kotona suoratoistopalveluista.

Käytössä olevien suoratoistopalveluiden määrä

Kuinka monta pääasiassa elokuvien ja sarjojen katsomista varten tarkoitettua suoratoistopalvelua kuten Netflixiä sinulla on ollut käytössäsi viimeisen puolen vuoden aikana?

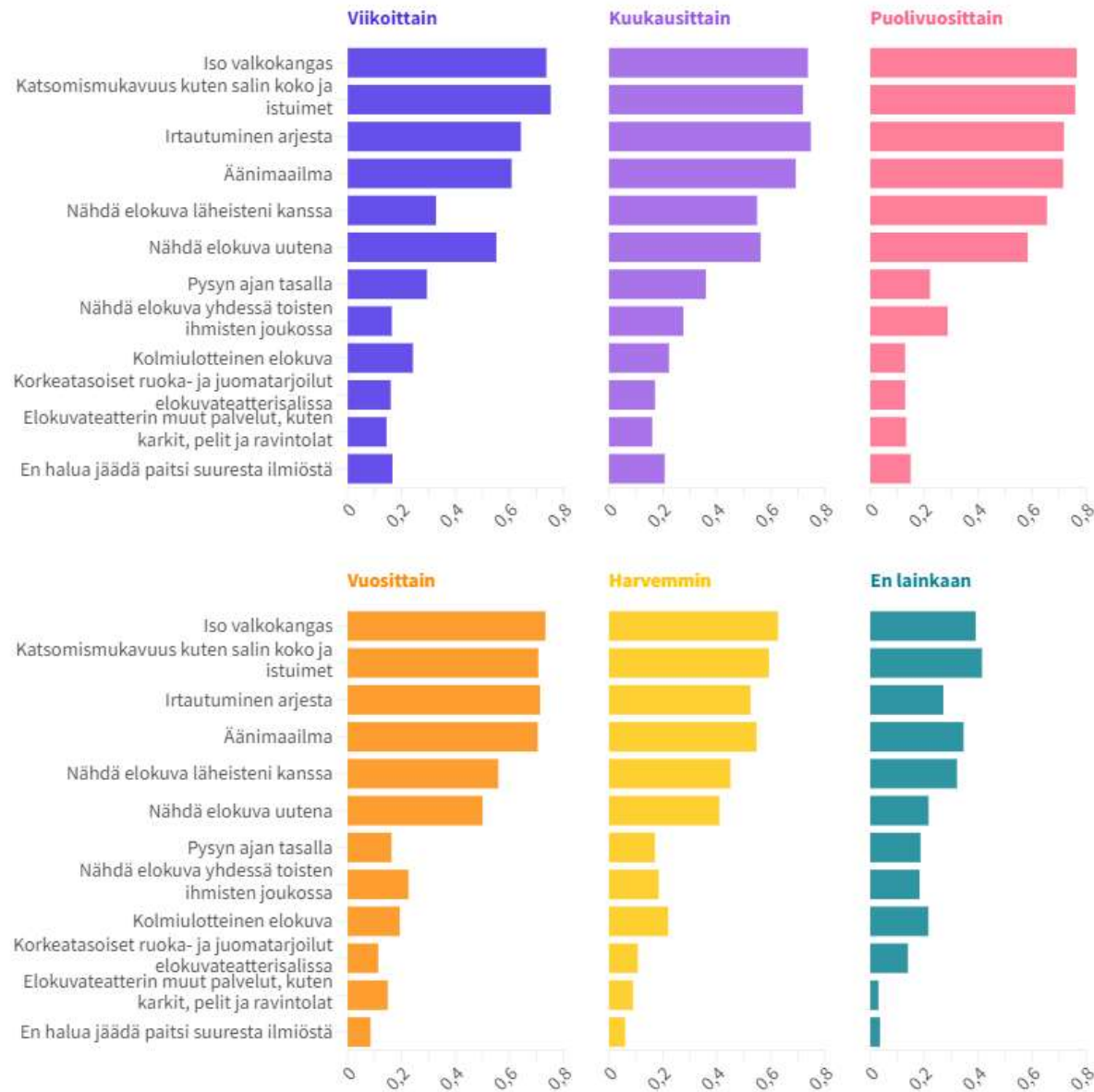
■ Ei yhtään ■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 tai enemmän

Kuvaaja 3.5: Suoratoistojen määrä viimeisen puolen vuoden aikana

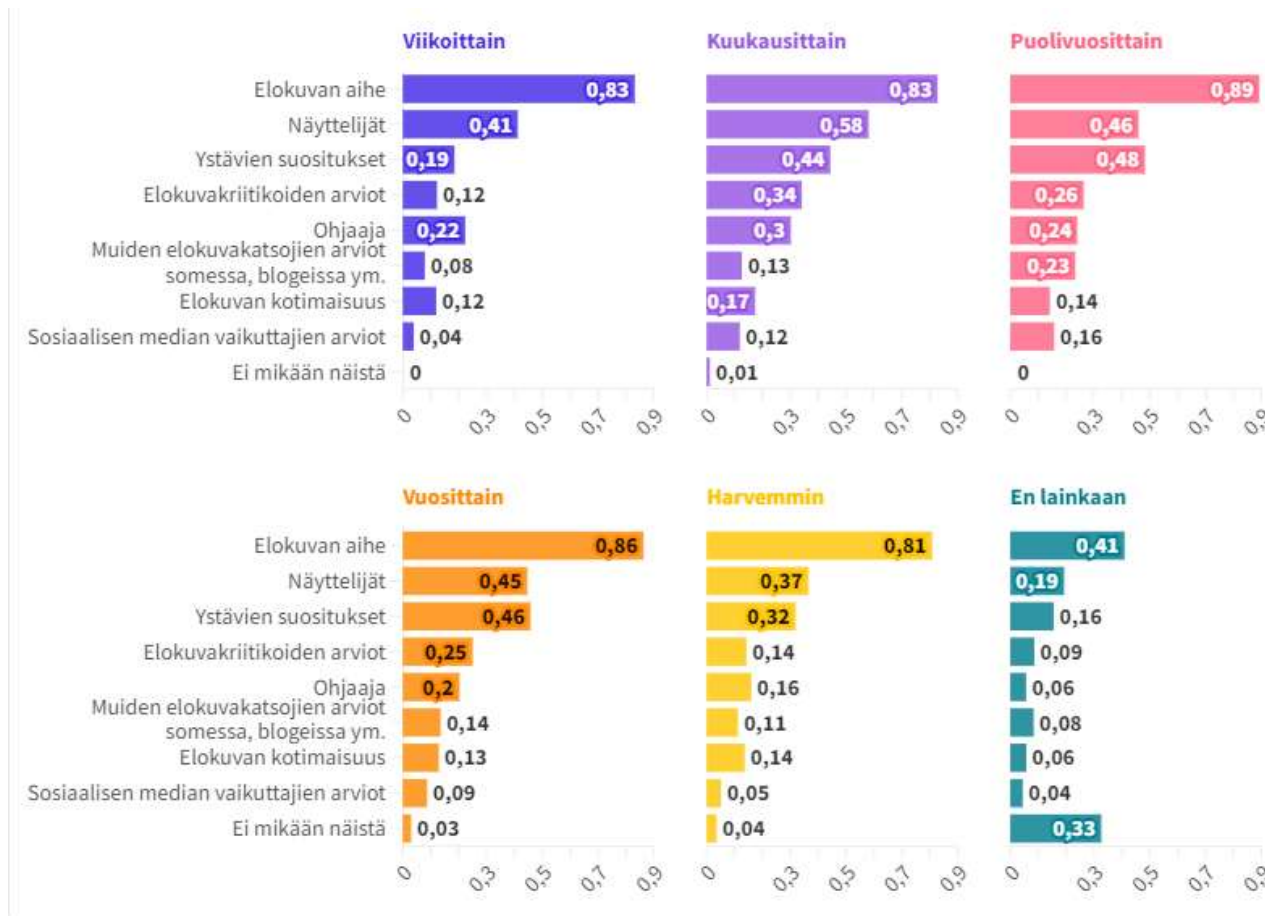
Vastaavat luvut viimeisen puolen vuoden aikana ovat 2,2 ja 0,8. Tosin 13 %:lla viikoittain elokuvissa käyvistä on saattanut olla jopa yli viisi maksullista suoratoistopalvelua elokuvien katselua varten, joten keskiarvo on todellisuudessa vähän suurempi.

Tärkeimmät kriteerit käydä elokuvateatterissa katsomassa elokuvia

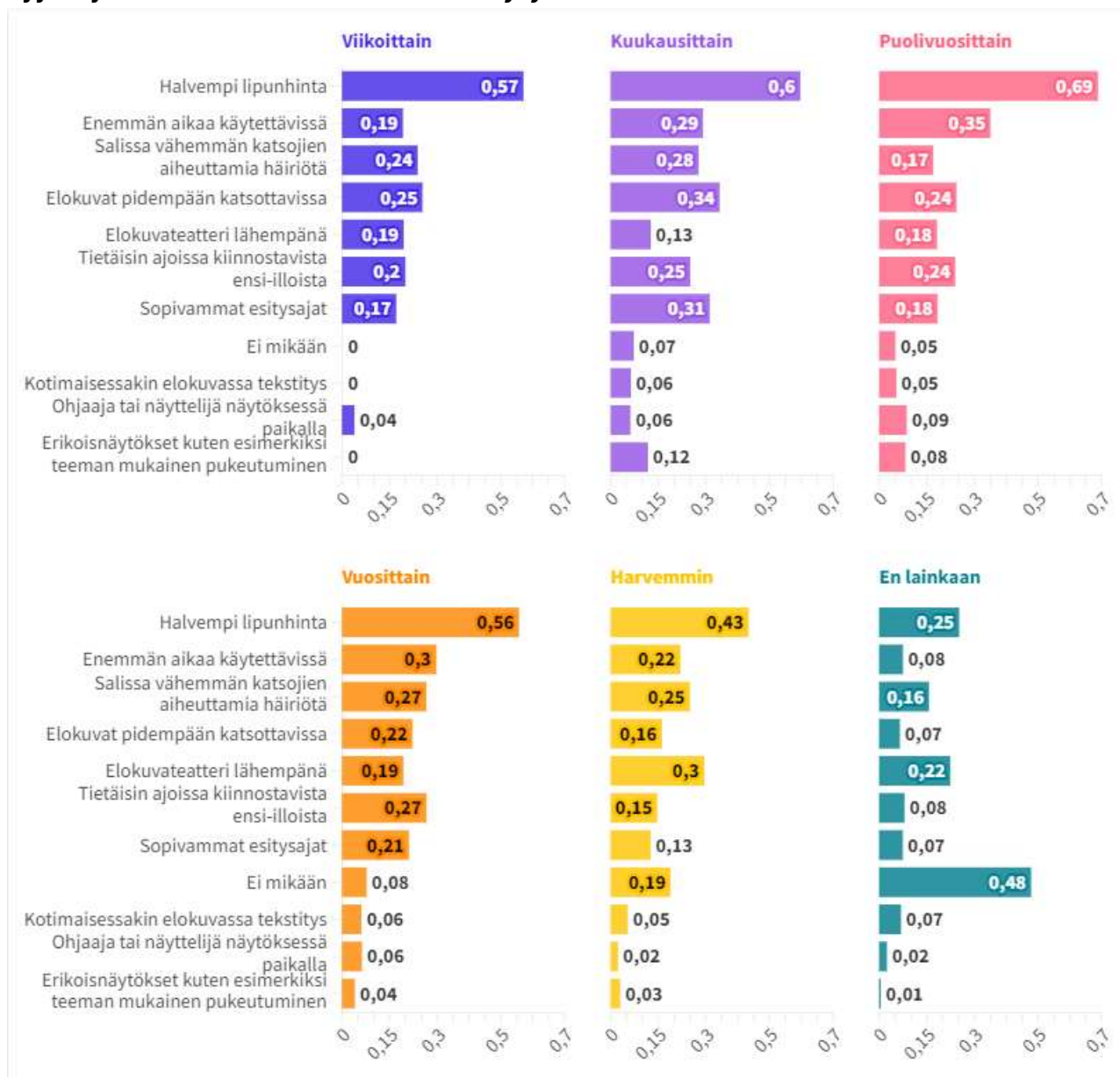
Viikoittain käyillä elokuvan näkeminen uutena on selvästi tärkeämpää kuin läheisten kanssa elokuvien katsominen. Kuitenkaan edes heille ei ole tärkeää se, ettei jää paitsi suuresta ilmiöstä. Katsojalukutilastoja katsomalla suuret ilmiöelokuvat ovat kuitenkin niitä, jotka keräävät ylivoimaisesti eniten katsojia. Vaihtoehtojen suosion järjestys pysyy lähes samana eri tiheysluokissa. Harvimminkin käyillä eri tekijät ovat ylipäänsä vähemmän tärkeitä.

Elokuvien valintakriteerit

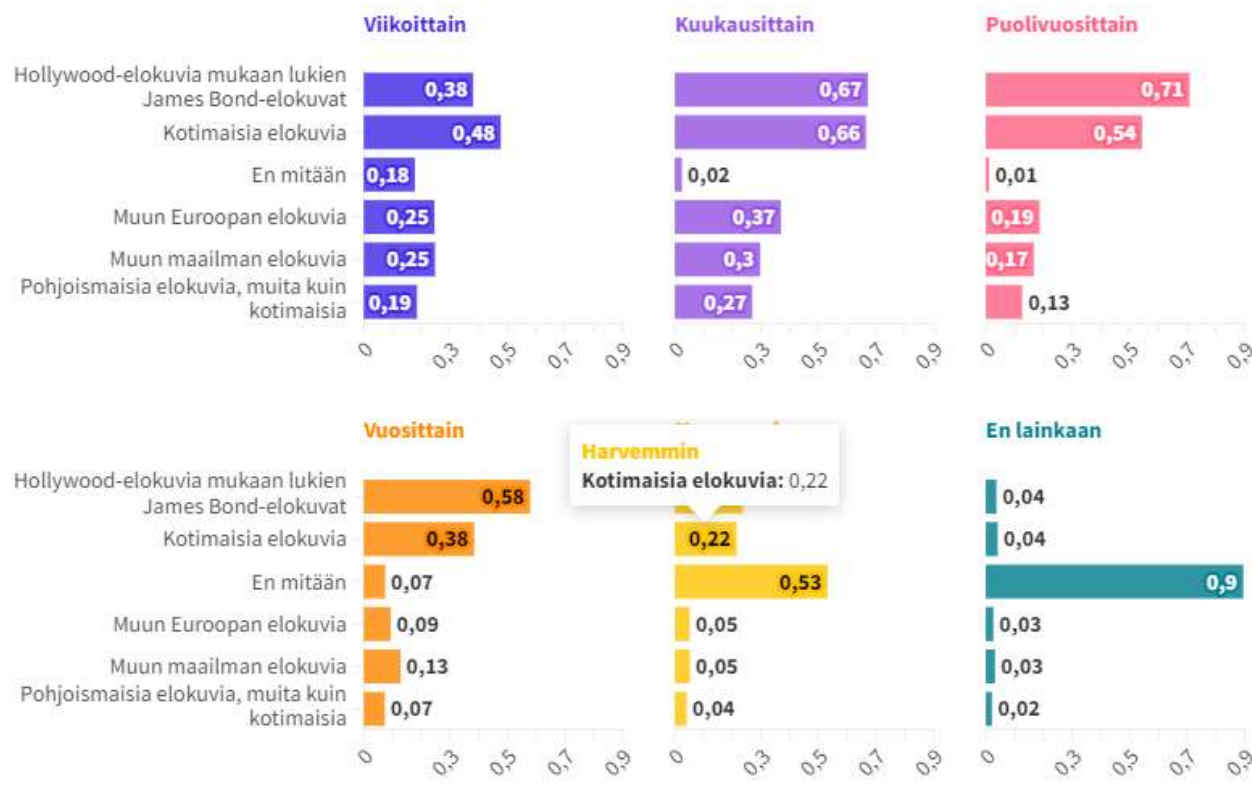
Elokuvien valintakriteereissä viikoittain käyillä eivät näytä vaikuttavan ystävien, influencerssereiden tai edes kriitikoiden suositukset.

Syyt käydä elokuvissa elokuvateatterissa *nykyistä useammin*

Erimaalaisten elokuvien katsominen elokuvateatterissa

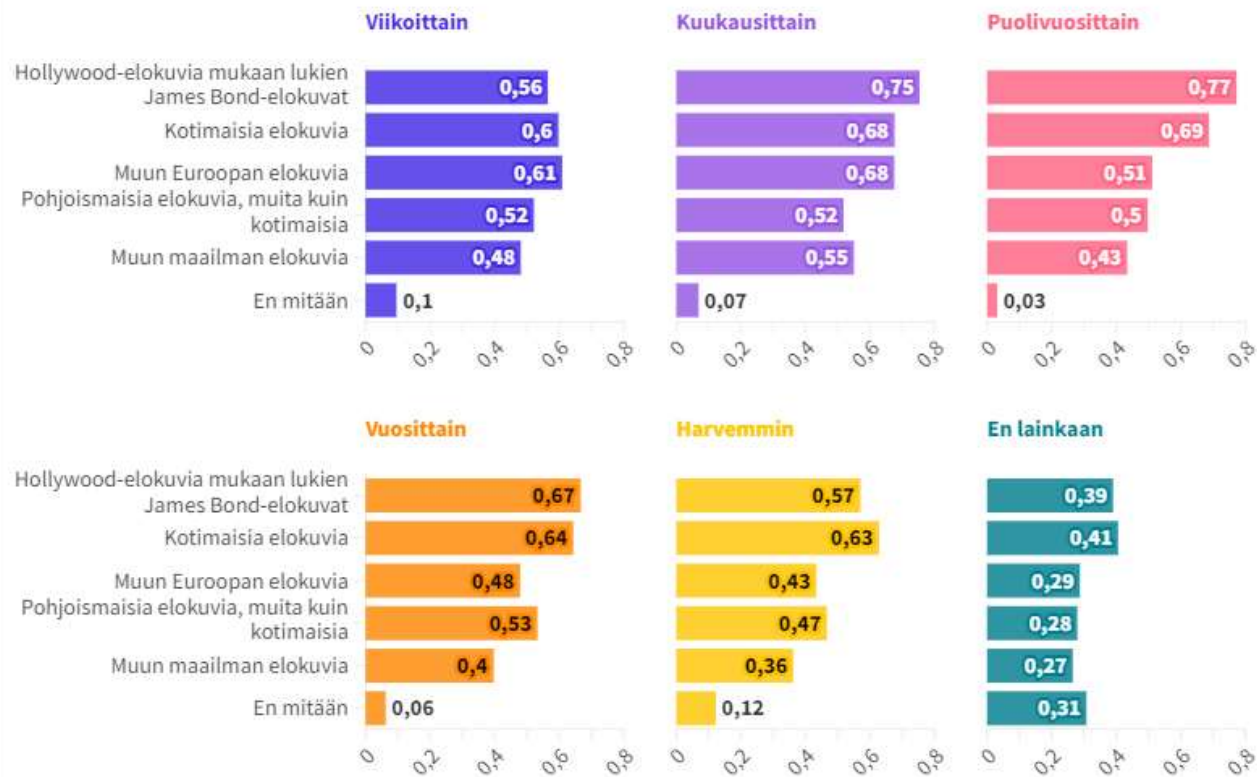
Minkä maalaisia elokuvia olet katsonut viimeisen vuoden aikana elokuvateatterissa?

18 % viikoittain käyvistä eivät ole käyneet katsomassa minkään maalaisia elokuvia viimeisen vuoden aikana. Kuukausittain käyvillä on monipuolisin elokuvavalikoima. Puolivuositain käyvät taas ovat käyneet katsomassa eniten amerikkalaisia elokuvia.

Erimaalaisten elokuvien katsominen kotona

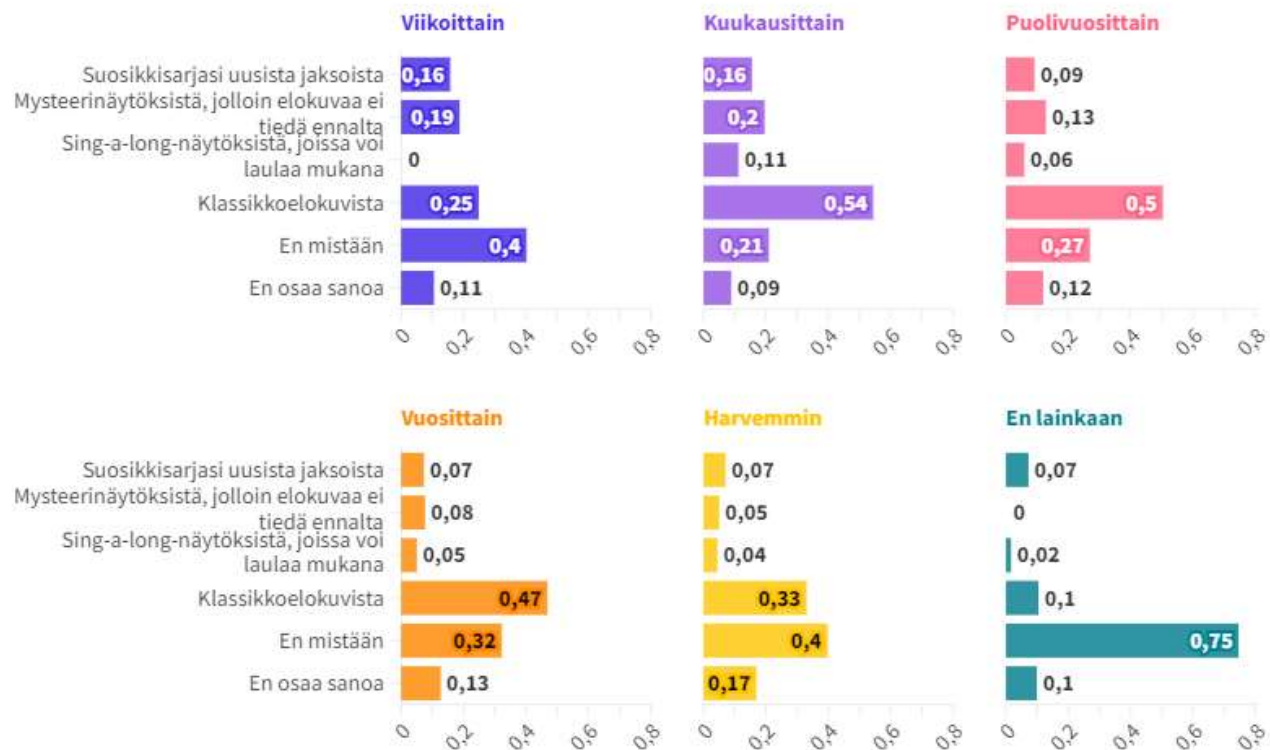
Entä muualla kuin elokuvateatterissa?

Maakohtaisissa nähdään, että harvemmin elokuvateattereissa käyvätkin katsovat monen maalaisia elokuvia kuitenkin kotona.

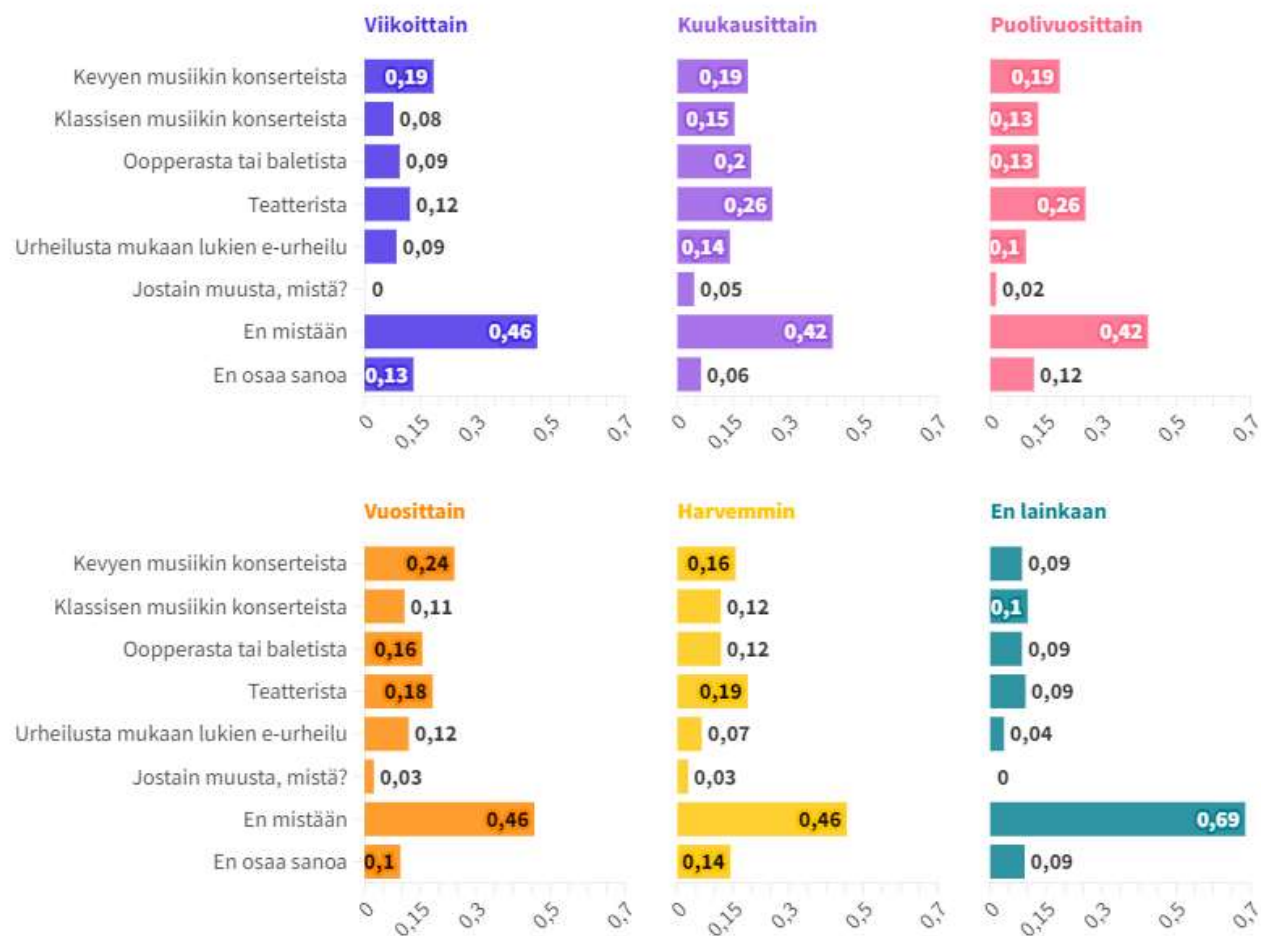
Maksuhalukkuus elokuvalipun hinnalla esityksistä elokuvateatterissa

Mistä seuraavista olisit valmis maksamaan elokuvalipun hinnan nähdäksesi ne elokuvateatterissa?-

Maksuhalukkuus elokuvalippua korkeammalla hinnalla esityksistä elokuvateatterissa

Mistä seuraavista olisit valmis maksamaan elokuvalippua kalliimman hinnan nähdäksesi ne elokuvateatterissa?

4. Eri maalaisten elokuvien kiinnostavuus

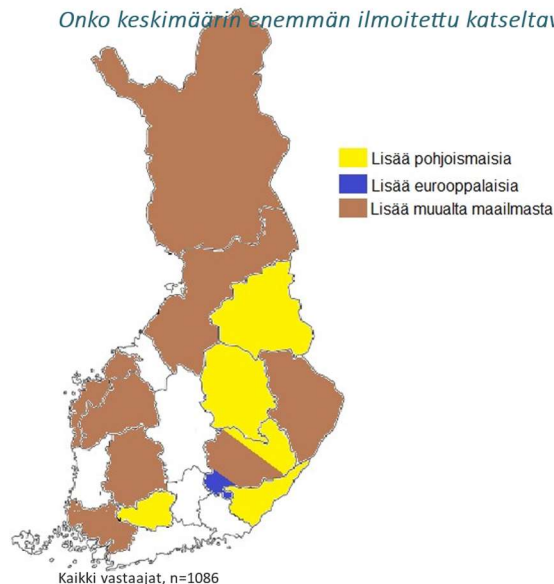
Tutkimuksessa kysyttiin sitä, onko katsonut eri maalaisia elokuvia viimeisen vuoden aikana i) elokuvateatterissa ii) muulla tavalla. Maakuntatasolla tarkasteltuna alueilla, jossa oli selvästi enemmän katsottu muualta (käytännössä kotona tv:stä tai vastaavasta) verrattiin kyseisten maalaisten elokuvien tarjontaa elokuvateattereissa. Alla olevasta kuvaajasta näkyy maakunnat, joissa tämän perusteella näyttäisi olevan lisää kysyntää joko pohjoismaisille (pl. suomalaiset), eurooppalaisille (pl. Pohjoismaat) ja Euroopan ja Pohjois-Amerikan ulkopuolella tuotetuille elokuville.

Vuoden 2023 Joensuun esityksessä oli tarkasteltu sitä, minkämaalaista elokuvaa eri puolella Suomea esitetään ja kuinka paljon sitä katsotaan. Tulokset osoittivat katsojalukutilastojen perusteella, että muualla kuin Suomessa ja USA:ssa tehtyjä elokuvia kyllä esitetään varsin kattavasti koko Suomessa, mutta niiden näytöksissä salit ovat keskimäärin tyhjempiä kuin kotimaisten ja amerikkalaisten elokuvien näytöksissä. Ihmiset tuntuivat liioittelevan kyselyssä myös sitä ovatko katsoneet pohjoismaisen, eurooppalaisen tai muualla maailmassa tuotetun elokuvan. Muuten niiden katsojaluvut pitäisi olla suuremmat.

Elokuvien katsomistottumukset

Erimaalaisten elokuvien katsomisen kiinnostavuus maakunnittain

Onko keskimäärin enemmän ilmoitettu katseltavan erimaalaisia elokuvia kuin niitä on ollut tarjolla

- Monessa maakunnassa näyttäisi olevan kysyntää pohjoismaiselle ja Euroopan ja USA:n ulkopuoliselle elokuvale
- Etelä-Savossa lisäksi myös eurooppalaiselle elokuvale.
- Amerikkalaista ja kotimaista elokuvaa näytetään näyttävän riittävästi
- Katsojalukutilastot näyttävät kyllä vähän eri suuntaan

